

Julesøndag d. 29. december 2019

Salmer:

115: Lad det klinge højt i sky

103: Barn Jesus i en krybbe lå

118: Julen har englelyd

123: Her kommer Jesus, dine små

427: Tak for al din fødsels glæde

109: I denne søde juletid

Prædikentekst: Matthæusevangeliet 2,13-23

Da de vise mænd var rejst, se, da viser Herrens engel sig i en drøm for Josef og siger: »Stå op, tag barnet og dets mor med dig og flygt til Egypten, og bliv dér, indtil jeg siger til. For Herodes vil søge efter barnet for at slå det ihjel.« Og han stod op, og mens det endnu var nat, tog han barnet og dets mor med sig og drog til Egypten. Og dér blev han, indtil Herodes var død, for at det skulle opfyldes, som Herren har talt ved profeten, der siger: »Fra Egypten kaldte jeg min søn.« Da Herodes nu indså, at han var blevet narret af de vise mænd, blev han rasende; og i Betlehem og i hele dens omegn lod han alle drenge på to år og derunder myrde, ud fra den tid, han havde fået opgivet af de vise mænd. Da opfyldtes det, som var talt ved profeten Jeremias, der siger:

I Rama høres råb,

gråd og megen klage;

Rakel græder over sine børn,

hun vil ikke lade sig trøste,

for de er ikke mere.

Da Herodes var død, se, da viser Herrens engel sig i en drøm for Josef i Egypten og siger: »Stå op, tag barnet og dets mor med dig og drag til Israels land. For de, der stræbte barnet efter livet, er døde.« Og han stod op, tog barnet og dets mor med sig og kom til Israels land. Da han hørte, at Arkelaos var blevet konge i Judæa efter sin far Herodes, turde han ikke tage dertil. Men han fik i drømme en åbenbaring om at rejse til Galilæa, og dér bosatte han sig i en by, der hedder Nazaret, for at det skulle opfyldes, som er talt ved profeterne, at han skulle kaldes nazaræer.

Der er stof til en stor dramatisk film i dagens forholdsvis korte prædiketekst. Der bliver i hvert fald ikke sparet på dramatiske begivenheder. Der er engle, der viser sig i drømme. Der er en familie, der bliver sendt på flugt. Der er kongeligt magtbegær, misundelse og raseri, som fører til at omkring 10-15 små drengebørn bliver slået ihjel og deres familier efterladt i sorg og afmagt.

Det er en beretning, som egentlig rejser store spørgsmål. Hvorfor tillader Gud lidelsen i verden? Hvorfor fører Gud sine planer igennem på en sådan måde, at det indebærer ubehageligheder, lidelse og død for nogle mennesker? Var der virkelig ikke andre måder at gøre det på, Gud?

Vi får ikke så mange svar på de spørgsmål. Gud er gådefuld. Han er ikke altid til at forstå. Vi får bare at vide, at det var sådan, det foregik. Nogle teologer mener dog, at Matthæusevangeliets beretning om flugten til Egypten og barnemordet i Betlehem er noget, som Matthæus har fundet på. For vi kender ikke til flugten eller barnemordet fra de andre evangelier eller andre historiske kilder i det hele taget.

Sikken rar og passende tanke. Så slipper vi for at forholde os til det svære. Vi kan nøjes med de hyggelige juletekster om Jesu fødsel i stalden. Hvis vi så også lige kunne klippe de barske tekster 2. juledag om sværd, konflikt, lidelse og modstand ud, så ville julen blive helt perfekt. Og nåh ja, også de andre tekster fra Det Nye Testamente, hvor Jesus er lidt krævende. Eller de steder, hvor han taler om fortabelsen. Eller de steder, hvor han er lidt for god til at afsløre vores smålighed, hykleri, manglende tillid til Guds godhed og vores optagethed af andres fejl.

Det ville være et stort klippe-klistre-projekt at gå i gang med. Det ville være en kedelig og tam Jesus, som var tilbage. Der er god grund til at stole på Matthæusevangeliets beretning om både flugt og barnemord. Det passer meget godt med de billeder, vi får af Herodes den Store fra andre kilder. Han var misundelig. Han var magtbegærlig. Han var ikke bange for at slå andre mennesker ihjel, ja, han slog store dele af sin familie ihjel, fordi han var bange for, at de ville tage magten fra ham. Desuden, 10-15 børn, som blev uskyldigt slået ihjel af nogle soldater i en lille jødisk landsby, det er ikke noget, som nødvendigvis nåede hen til alle de antikke historieskrivere. Derfor er det ikke overraskende, at det ikke nævnes i andre historiske kilder. Set i forhold til datidens usikre og mere voldelige verden, så var det da heller ikke unormale begivenheder. Der var ingen Geneve-

konvention, som forbød, at soldater slog uskyldige, f.eks. børn ihjel. Et menneskeliv havde ikke samme værdi, som det har i dag i vores del af verden.

Hvis Herodes den Store virkelig var på den måde, så er det forståeligt og historisk troværdigt, at Josef, Maria og deres nyfødte barn tog på en tur til Egypten. *Tog på en tur*. Det lyder så ferie-agtigt. Nej, det var en flugt fyldt med frygt. Josef fik en drøm, hvor Guds engel advarede ham. Han stod op med det samme midt om natten og pakkede lynhurtigt deres få ting sammen. Så forlod de Betlehem. De har med sved på panden og ængstelse i kroppen rejst de omkring 130 km til Egyptens grænse. Først fra Betlehem mod Hebron, så ud mod Gaza-kysten, videre sydpå til grænsen mellem det romerske og det arabiske område og så de sidste 80 km til Egypten. Måske er de derfra fortsat de 320 km til Alexandria i Egypten, hvor der boede en stor gruppe jøder på det tidspunkt? Vi ved det ikke.

Men det har helt sikkert ikke været verdens mest behagelige rejse. Det må ikke have været let at rejse med et så lille barn. Der skulle sørges for mad til alle tre hver dag. Der skulle sørges for sikkerhed og varme om natten. Modet skulle holdes oppe, alt imens spørgsmålene og følelserne har snurret rundt i Josef og Maria. Hvad var egentlig meningen med det hele? De var glade for deres barn, Guds søn, men det her var da ikke lige det, de havde forestillet sig. Til Egypten? Det jødiske folk havde tidligere været i Egypten. I begyndelsen gik det fint, men senere blev de slaver, og de måtte have en stærk leder i Moses og en stærk Gud til at føre dem ud derfra.

Hvad var meningen med, at de skulle derned igen? Måske har rygterne om Herodes den Stores massakre på drengebørnene i Betlehem også nået dem. De er blevet fyldt med lettelse over, at de nåede at komme væk, så deres lille dreng blev reddet. De er blevet fyldt med forfærdelse og medynk med de andre familier, som nu græder over deres dræbte sønner. Ja, siden Josef og hans slægt var fra Betlehem, så har de sandsynligvis kendt nogle af de dræbte børn og deres familier.

De er i Egypten et godt stykke tid. Så får Josef igen besøg af en engel i en drøm og får besked om at tage tilbage til Israels land. Nu er det sikkert område igen. Herodes den Store er død. Sikken lettelse. De rejser tilbage. Sikkert samme vej som før. Da de når frem til Israel, får de at vide, at Herodes den Stores søn Arkelaos er blevet konge i Judæa, den del af Israel, hvor Betlehem lå. Josef bliver igen bange. Det kan måske være farligt at vende tilbage til Betlehem. Deres familie vil let kunne genkendes, og Betlehem er for tæt på Jerusalem, hvor Arkelaos regerede fra. Arkelaos havde

ved en påskefest slået 3000 pilgrimme ihjel, så Josef har grund til at frygte ham. Josefs fornuft og forsigtighed suppleres af endnu en åbenbaring i drømme, hvor Gud vejleder ham til at rejse til Galilæa i det nordlige Israel. Der regerede en anden af Herodes den Stores sønner, og han var åbenbart ikke helt så voldelig og brutal som sin far eller bror.

Der slutter Josef, Maria og Jesu store omvej. Hjemturen fra Betlehem til Nazaret måtte lige forbi både en frygtsom tur til Egypten og en angstsskabende trussel om mord fra en magtsyg hersker.

Det var den verden, Jesus blev født ind i. Det var den verden, Guds søn kom til. En verden med flugt og angst undervejs. En verden med omveje. En verden, hvor små uskyldige børn slås ihjel. Der er intet skønmaleri, utopisk idyl eller paradisstemning over beretningen om de første år i Jesu liv. Jesus levede i en verden, hvor frygt fylder, hvor brutale herskere regerer, hvor uskyldige børn slås ihjel. Med andre ord: vores verden.

Vores verden, hvor mennesker stadig er på flugt. Millioner af mennesker. De er garanteret fyldt med frygt undervejs. Fyldt med frygt for, om de vil blive forfulgt. Fyldt med frygt for, om det vil lykkes for dem at komme frem til det land, de gerne vil til. Fyldt med spænding og drømme om, hvordan livet vil blive der.

Jesus blev født i vores verden, hvor brutale herskere stadig regerer. Det behøver man ikke følge lang tid med i nyhederne for at opdage. I Kina, f.eks., holdes en stor del af landet i meget kort snor. Millioner af mennesker overvåges, sendes i opdragelseslejre og undertrykkes, fordi de tilhører et muslimsk mindretal og måske ikke vil indordne sig under det kinesiske styre. Der findes desværre mange andre eksempler fra vores tid på brutale herskere i vores verden.

Jesus blev født i vores verden, hvor livet indimellem tager nogle store omveje for os. Det blev ikke altid, som vi havde ventet. Vi mistede vores arbejde. Vi mistede mennesker, vi holdt af. Vi mistede status og anseelse, vi mistede venskaber. Eller vejen til det, vi ønskede os, blev noget længere, end vi havde håbet.

Ligesom nogle teologer næsten virker til at have lyst til at omskrive Bibelen eller pille den fra hinanden, så kan vi godt have lyst til at skrive verden om. Tage det hårde ud af den. Afsætte de brutale diktatorer og indsætte retfærdige konger. Hjælpe alle de mennesker, som er på flugt. Sørge

for at ingen bliver glemte, hverken ufødte børn, små børn, unge, voksne eller ældre. Sørg for, at alle mennesker har mindst tre gode venner, som de kan tale med om de ting, som er gode eller svære. Sørg for, at alle har chance for at leve et liv med gode muligheder for at bruge deres evner. Vi længes efter, at verden, vores verden, bliver et bedre sted at leve.

Vi længes også efter at vores liv bliver bedre. Anderledes. Skønnere. Gladere. Mindre fyldt med ondskab, med synd, med smålighed, med misundelse, med manglende selvværd.

Måske kender I fornemmelsen af at nå aftenstid efter en lang dag, sætte sig i sofaen, lade tankerne flyve og kigge lidt tilbage på den dag, der er gået. Det kan man nogle gange blive i halvtrist stemning af. Endnu en dag, hvor jeg ikke fik gjort mit bedste. Endnu en dag, hvor jeg ikke fik nået det, jeg gerne ville. Endnu en dag, hvor jeg trådte ved siden af og sårede dem, jeg holder af. Så kan man godt blive irriteret på sig selv og træt af sig selv. Bliver vi mennesker da aldrig klogere, visere, mere kærlige og mere tålmodige? Vi længes efter, at vores liv bliver bedre.

Jesus kom til vores verden for netop at svare på den længsel, som vi har, ja, vise os, at det er ham, vi længes efter. Han kommer til vores liv for at hjælpe os med at leve det. Han kommer ikke kun, når vi har haft en god og perfekt dag. Han kommer ikke kun, når vi har haft en dag, som vi føler, vi helt igennem kan være stolt af. Han kommer ikke kun, når vi har undgået at såre vores venner eller familiemedlemmer.

Nej, han kommer til vores uperfekte liv, ligesom som det er. Han kommer til os, ligesom vi er. Os, som har brug for tilgivelse fra Gud og andre mennesker, fordi vi kom til at fyre en lidt for kæk bemærkning af, som sårede. Os, som har brug for at få hjælp til at se, at vi virkelig er fejlende og smålige og syndige mennesker, og at det netop er dem, Jesus omgav sig med hele sit liv og skaffede tilgivelse for ved sin død på korset. Os, som har brug for hjælp til at komme ud af de dårlige vaner eller negative tankemønstre, og få vist nye og gode veje at leve og tænke. Os, som har brug for helbredelse for de sår, som livet, som andre, som vi selv har givet os.

Os. Han kom til os. Vores verden. Vores liv. Han kom ikke til paradiset, for paradiset havde ikke brug for ham. Han kommer ikke til en utopisk og perfekt verden, for den havde ikke brug for ham. Han kommer ikke til de fuldkomment fromme og hellige mennesker, for de findes ikke. Han kommer ikke til dem, som har styr på det hele og kan alt selv. Han kommer til os. Os, der længes efter glæde. Os, der længes efter håb. Os, der længes efter mere lys i det mørke, som vi er i.

Han kom til vores verden. Han vil være en del af vores liv, ja, fylde det. Lad os give ham lov. Lad os sige ja til, at han må helbrede, give os håb og føre os ad livet mange omveje helt til det evige liv.